

МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ТЕРМОЕЛЕКТРИЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ТОНКИХ НАПІВПРОВІДНИКОВИХ ПЛІВОК

^{1,2}А.І. Ткачук, ¹М.О. Галушак, ²М.А. Лоп'янюк

¹Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
вул. Карпатська, 15, Івано-Франківськ, 76001, Україна

²Кафедра фізики і хімії твердого тіла, Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника, вул. Шевченка, 57,
м. Івано-Франківськ, Україна, 76018, e-mail: freik@pu.if.ua

Вимірювання теплопровідності тонких напівпровідникових плівок важливе як для конструювання елементів мікроелектронних схем, плівкових приймачів випромінювання і т. д., так і для досліджування фізичних особливостей плівкового стану. Ці вимірювання ускладнені тим, що у зв'язку з малою площею поперечного перерізу зразків, температурне поле в них порушене неконтрольованим відводом тепла дротинами термопар або термометрів опорів, які використовуються для вимірювання температури.

Опишемо особливості визначення теплопровідності тонких напівпровідникових плівок.

Три омега [1] є першим методом по вимірюванні теплопровідності тонких напівпровідникових плівок. Він одержується шляхом пропускання змінного струму з частотою ω через лінію метал нагрівач, який був безпосередньо нанесений на електроізоляційний зразок. Цей струм нагріває зразок з частотою 2ω завдяки джоулівського нагріву, виробляючи коливання температури також при частоті 2ω з амплітудою, скажімо, $\Delta T_{2\omega}$, і фазовою різницею. Оскільки опір чистих металів зростає лінійно з температурою, коливання температури створює осциляції опору в лінії металу з частотою 2ω . Осциляції опору при 2ω , з джерелом струму при частоті ω , створюють невеликі осцилюючі сигнали напруги на лінії металів з частотою 3ω [1].

Коефіцієнт теплопровідності розраховується за формулою:

$$K_f = \frac{U^3 \cdot \ln \omega_2 / \omega_1}{4\pi LR^2 (U_{3\omega_1} - U_{3\omega_2})}, \quad (1)$$

де U – напругою живлення, $U_{3\omega}$ – третя гармоніка напруги, пов'язана з термічними втратами плівки, L – довжина металевої смужки-нагрівача, R – опір металевої смужки-нагрівача, індекси 1 і 2 стосуються двох різних частот.

1. Галушак М.О., Ральченко В.Г., Фреїк Д.М., Ткачук А.І. Аналіз методів визначення теплопровідності тонких плівок // Методи та прилади контролю якості – 2012. – №1(28). – С. 162-167.